

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 "
pe 1/4 an . . . 5 "
pe o lună . . . 2 "

N-ri de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătăți pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și insertiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 508.

Serisori nefrancate nu se primesc.

TRIBUNA

Politica tribuniștilor.

De Ioan Slavici.

«Cu adeverat deșertăciune sunt toate, și viața e numai umbră și vis», — așa se zice în cântarea noastră de immormântare, și Marele Archiereu Andreiu, pătuns în ziua ridicării sale în scaun de simțământul acesta și-a început cuvântarea păstorească cu vorbele: «Omul, când se naște, începe să moară.»

Trec toate în lumea aceasta, intrând în ființă, toate apar și dispar, și întreaga sbuciumare omenească e ca visul unui somn, din care numai moartea ne deșteaptă.

E cu toate acestea în viața omenească și o parte dăinuitoare. Ostănit cu inima curată și năzuind spre ceea ce e în natura lucrurilor să fie, omul poate să adune în trecerea lui prin lumea aceasta și comori, pe care nici rugina nu le mistuie, nici tâlharii nu pot să le răpească, nici jutecătorii nedrepti nu sunt în stare să le înstrăineze.

Diamandi Manole, Dr. Aurel Brote, Ioan Boehlitz, Nicolae Găstou, Dr. Danil Barceanu, Dr. Ioan Crișanu nu mai trăiesc azi în mijlocul nostru, dar felul lor de a simți și de a gândi determină și azi multe voințe și e peste puțină să ne gândim la «Tribuna» fără ca să ne aducem aminte de dânsii, care atât de mult și cu atât de curată inimă au ostănit și atâte jertfe au adus pentru înființarea și susținerea ei.

Căci n'a fost «Tribuna» lor unealtă născocită de oameni doritori de a se impune, ca să fie ridicați în înalte pozițiuni sociale, ci organ de propagandă culturală, care în-

sămnează o fasă uminoasă în desfășurarea vieții noastre naționale, și n'am fi azi ceea ce suntem, dacă 'ar fi fost «Tribuna».

Suflete duioase și pornite spre lucrare contemplativă, aceștia întemeietorii ai «Tribunei» nu s'ar fi avântat aici odată în lor nesuferitul virtej al luptelor politice, dacă n'ar fi fost cuprinși din cî în ce mai mult de simțământul, că în regatul ungar lucrarea pacinică e peste puțină. Au ostănit, au adus jertfe, s'au expus, au înfruntat urgia celor stăpâniți de rele pcniri numai ca să ajungă la asigurarea puținii de pacinică lucrare.

Preocupați numai de interesele speciale ale poporului Maghar, oamenii de stat ai Ungariei nesocotiau interesele de conservare ale statului ungar și forțând dezvoltarea elementului maghiar, abuzau de puterea publică spre a face peste puțină dezvoltarea celorlalte elemente constitutive ale statului ungar.

Nu-și dedeau seamă, că slăbind astfel statul ungar, tocmai pozițiunea poporului maghiar o slăbiau. Intemeietorii ai statului în gândul lor numai Maghiarii erau, iar celorlalți nu li-se cuvenia să lucreze alături cu Maghiarii pentru consolidarea patriei comune.

Tratați astfel ca străini, Românii din regatul ungar începuseră a se și simți străini în țara lor, și dacă în gândul Maghiarilor «jó hazafi» era numai Românul, care era gata să se lapede de neamul său, Românii erau ispitiți a socoti drept niște vânzători de neam pe aceia dintre dânsii, care țineau să-și facă datoria față cu patria lor.

Era o cestiune de ordine morală, ca, privind lucrurile din punctul de vedere cultural, să ne dăm silința de a propaga con-

vingerea, că Românii din regatul ungar, chiar dac'ar fi voind, nu pot să se prefacă Maghiarii și că dânsii numai fiind la naționalitatea lor pot să fie buni cetățeni.

Buni cetățeni pot să fie numai oamenii cum se cade, și acela, care se lapadă de părinții, de frații, de neamul său, e un mișel și ca om, și ca cetățean. Mișel e și cel ce nu-și face datoria față cu țara sa, și asemenea mișelii nu pot să fie buni nici Românii.

Cel mai mare interes al neamului românesc e, — am zis noi în programul «Tribunei», — ca Românii pretutindeni, unde l-a aruncat soarta, să fie buni cetățeni, un element de ordine și de civilizațiune, — «o oasă liniștită și înfloritoare în mijlocul unei lumi mereu frământate de patimi urite», — cum adese-oră s'a zis în timpul din urmă.

Răi și ca Românii, și ca cetățeni ei pot să devie numai fiind rău tratați, iar aceasta nu numai în regatul — ungar, ci ori-și-unde, fie chiar și în România, unde mișelii deosemena nu sunt nici buni Românii, nici buni cetățeni.

«Soarele, — am zis dar adese-oră, — pentru toți Românii la București răsare», — căci acolo e centrul firesc al vieții culturale române și focarul, din care se revarsă lumina asupra întregului popor român și de unde toți Românii au să se inspire.

Ne așteptam, ca această mărturisire sinceră să umplă de mânie pe Maghiarii, care nu se mulțumiau să-i aibă pe Românii din regatul ungar buni concetățeni, ceea-ce e cu puțină, ci țineau să-i facă, ceea-ce e peste puțină, chiar Maghiarii. Am înfruntat

SUFERINȚA.

De
Carmen Sylva

Suferința era o copilă frumoasă, sveltă, cu părul negru, care îi încadra fața palidă. Buzele-i fine îi erau aproape tot închise, ochii negri erau de-o jale adâncă, în cât nimeni nu o putea privi fără de-a plânge. Sermana copilă n'avea patrie, ci umbra dintr'un loc în altul. Acuși umbra în colibele sêracilor, acuși în palatele bogățiilor. Era țasa de tăcută, tristă, în cât fiecare o privea cu durere; însă ceva straniu: pe cine privea, acela îndată era cuprins de o mare durere. Unul perdea unicul său copil, altul onoarea, averea și toate bunurile. Eară unora le eșeau copii răi, încărunțându-i înainte de vreme. Ori se ivea nemulțumire între căsătorii, sau vre-unul din familie cădea bolnav la pat și nu se mai ridica cu anii.

Oamenii se uitau cu uimire de unde le vine atâta nenorocire, și nu știau că la tăcuta și palida copilă Suferința singuri i-au deschis ușa; singuri au poftit-o la masă. Sermana copilă se întorcea, pe calea sa, și află mai târziu că ce îngrozitoare lucruri a lăsat în urma sa. Atunci evita un timp îndelungat de a mai cerceta acele case. Totuși iubise pe unii așa de mult, încât îi urmărea cu dor, și nu observa că prea adese ori îi cercetase. Atunci venea supărare peste supărare peste ei, până când sârmana copilă pleca cu inima îndurerată și cu ochii înecați își lua rămas bun.

Mergea încet pe drumul său liniștit și fără de șgomot, și totuși mai repede decât vîntul

ce se varsă de pe stînci, sau din înălțimea unui vîrf de munte, mai repede decât vîntul de mează noapte, și intră în urmă în casa fiecărui om. Mai grozav era când se asocia de copii, și sêrmanii copii căpătau morburii îndelungate, ori deveneau orfanii, astfel că obrăjorii acestora deveneau din frumoși ce erau, palizi și ochii tulburi și triști. Dacă vedea suferința aceasta, plângea cu amar și multă vreme nu mai privea copii, când aceștia se jucau, își întorcea capul.

Intr'o zi ședea la umbra unui măr încărcat de fructe coapte, și privea merele rumene și minunate, încât privindu-le se înveselește ochiul privitorului.

— Dragă mărul, zise Suferința, dă-mi și mie din fața fructelor tale rumene, ași fi mai cu drag privită!

— Nu! i-a zis mărul, dacă ai avea tu așa față ca merele, atunci nu te-ar privi nimenea cu compătimire.

Trist s'a sculat și a plecat pe calea sa, mai departe. Atunci se apropie de un rîuleț ce curge printr'o grădină; în care era așa un cântec de paseri, de țîi rîdea inima.

— O dragi mici păsărele, zise Suferința — dați-mi mie cântecul vostru dulce, ca să înveslesc oamenii.

— Nu, dragă, cîripesc paserile. Dacă n'ai veni așa încet, și n'ai merge așa tăcută, atunci oamenii n'ar uita așa curînd, și ar înțelege că tu ești Suferința, și aduci numai durere.

Sêrmana Suferința, plecă mai departe și sosește în mijlocul unei păduri. Aceasta respîndea un miros delicios, și era așa plăcut a călca prin muschiul verde de sub arborii.

Ici coala pătrundea razele soarelui printre frunzele adiate de linul sefir, și animate de el se clătinau, se învîrteau tremurînd, și cădeau jos lustruind frunzele vestezite căzute pe covorul de muschiu.

Era ceva superb! Copila se răsema obosită, de un arbore și zise:

„Aici pot să mă opresc, nu aduc dureri, aici pot să pauzez și nimeni nu mă privește de bolnavă“.

Atunci o rază de soare s'a strecurat furîșându-se printre frunzele copacilor, prin admirabilii ei ochi aproape împăinginiți; pătunse aceste ochi, îi însenină, le dete lumină.

Și toată pădurea vedea admirabila seninătate pe fața gingașei fetițe; rîdea de bucurie și admirație; freamătul frunzișului era de bucurie și uimire. Suferința însă nu știa, că a devenit mai frumoasă, însă simția razele soarelui ferbinte în inima sa tremurîndă.

— O dragă pădure! strigă tare, dă-mi o singură rază din miile de raze de soare ale tale și aș fi fericită!

Atunci, deodată a urmat o tăcere adâncă în pădure, arborii se priveau cu jale unul pe altul, razele soarelui dispărură din ochii Suferinții, aruncînd o privire spre o șiopîrlă verde și se ascunse sub foile dumbrașnicului.

— Tu, sêrmană copilă, zice un stejar bătrîn. O singură rază de soare te făcuse prea frumoasă, oamenii te-or fi chemat, și atunci trebuie să suferi dureri, peste puterile lor, trebuie ca să rămâi fără de lustru și fără de căldură!“

dar mânia aceasta cu hotărîrea bărbatului, care are conștiința de a-și fi făcut datoria.

Durere adâncă ne-a cuprins însă când am văzut, că și între Români se ivesc oameni, care pun la îndoială sinceritatea silințelor noastre. Erau oameni mici și stăpâniți de patimi mari, care, nefiind în stare să judece cu mintea liniștită, nu puteau să ne înțeleagă, — și nimicnicia lor trebuia neapărat să li-se învedereze mai curînd ori mai târziu tuturor. Puteam dar să răbdăm și să așteptăm cum am rădat și am așteptat — nu în zadar.

Ei însă, mult iubiții nostri tovarăși de luptă, care azi nu mai trăiesc în mijlocul nostru, au fost în clipa trecerii lor în altă viață cuprinși de durerea, că zadarnice li-au fost silințele.

E pentru noi și o datorie de pietate să luăm steagul și să-l ducem cu hotărîre înaintea, să urmăm, câtă vreme mai trăim, lucrarea croită împreună cu dînșii și să facem tot ceea-ce omeneste e cu putință, ca după noi s'o urmeze și alții.

Tinerele generațiuni, care urmează după noi, n'au să rămîie cuprinse de simțămîntul demoralizator, că defălmările neputincioșilor pot să zădărnicească în mijlocul poporului român silințele generoase.

Eară Maghiarii se vor pătrunde încetul cu încetul și ei de adevărul, că prietenia sinceră a Românilor e pentru dînșii o cestiune de conservare națională și că numai lasând liberă dezvoltarea culturală a conțățenilor lor români pot să câștige sincerele simpatii ale întregului popor român.

Și nu în zadar au ostentat iudicii noștri tovarăși de luptă, dacă ni-e dat să ajungem la acest rezultat.

Știri locale.

Anul-nou în Arad a fost un prilej de înălțătoare manifestațiuni de dragoste și credință a Românilor către așezămintele lor bisericesti și către fruntașii prin a căror vrednicie atâtea lucruri bune se săvîrșesc.

Biserica a fost plină de creștini cari cu evlavie au ascultat sfînta liturghie și în-

deosebi predica părintelui Vațian, care s'a ocupat de jertfa prin ca creștinul bun dă dovadă despre dragostea pentru biserică. A făcut apoi călduroasă vizitare ca toți să dăruiască — cine cât pte — pentru renovarea bisericii, arătîndu-se astfel și mulțumitorii bunului episcop care el a dat cel dințafu și cel mai mult și pe tot obosește pentru desăvîrșirea acestui lucru plăcut lui D-zeu.

La slujba dumnezească a fost de față și P. S. Sa.

După liturghie toți s'au dus la curtea episcopoească să feliciteze anul-nou pe P. S. Sa. În numele mai multor inteligenți a vorbit dl *Russu Șiriani* ear în fruntea poporului a cuvîntat dl protopop *V. Beleş*. P. S. Sa Episcopul *I. I. Papp* a răspuns adînc mișcat și asigurînd pe toți despre dragostea sa arhieriasă și despre devotamentul ce îl are pentru cele bisericesti.

P. S. Sa a primit asemenea urările de bine prezentate de dl pimar *Institoris*, căpitanul de poliție *Sarltt*, președintele de tribunal *Ortuțoy*, precum și a altor șefi din administrația politică și militară.

Dela consistor. În ședința plenară a consistorului plenar ținută luni, dl *Chelniceanu*, numit funcționar la seatul episcopesc încă înainte cu trei ani, a fost ales definitiv.

Alegerea e nimeriă, căci dl *Chelniceanu* este un zelos și inteligent funcționar și a făcut studii escelente.

Distincțiune bine meritată. Eri, după ce s'au prezentat în fruntea poporului să feliciteze pe P. S. Sa părintele *Traian Vațian*, paroch și *Gavriil Bodea*, capelan protopopesc, au fost distinși de P. S. Sa Episcopul *I. I. Pap* cu *brîu roșu*. Este a doua oră că P. S. Sa face asemenea distincție și desigur nici nu se va găsi nimeni care să nu-l feliciteze pentru acest act. Dl *Traian Vațian* este unul dintre cei mai distinși preoți din generația actuală, ear părintele *Bodea* d'un șir de ani stă, cu dragoste și credință, în slujba bisericii.

Îi felicităm cu căldură.

O lacrimă ferbinte a picurat încet pe fețele de la picioarele Suferinței; acesta răspândi frumosul său parfum, și îi mulțamește pentru roaua primită — și plecă mai departe neliniștită copila și ajunge la malul unui lac mare și lin. Aci nu se mișca nimic; numai amurgul serii peste apă, și acesta în umbră.

Dînsa privind în urma sa, suspina încet: „Odată numai am găsit liniște, în pădure. Odată mi-am uitat durerea, cu razele soarelui în inimă — dar acestea au trecut! Perduță în visuri privea copila în undele lacului, din care apărea ca prin o negură plutind pe valuri „Zina lacului“.

Atunci vede Suferința o lumină roșiatică căzînd printre valuri, mai mare și mai lucitoare decît stelele, trecînd strălucind prin ceața nopții. Cum rîdea cu ochii, observă că aceea lumină transpiră dintr'o casă pe marginea lacului, care era des înfășurată în țedera; numai din ferestrele lungurețe, cari stau deschise, venea razele luminei.

„Ciudat lucru“ gîndește Suferința. „Aici încă nu am intrat, și totuși cine-va e în neadormire“.

Tiptil se apropie de fereastră; aci era o femeie admirabilă de frumoasă, cu părul alb ca zăpada, cu o haină albă și lungă, cu o prea fină învălitoare pe cap. Dînsa scria în liniște într'o mare carte, cu mîna sigură, corect, și între genunchii ținea strînsă o furcă cu caerul de fuor. O cută adîncă se vedea între cele două sprîncene. Însă în jurul frumosului ei nas și buze se înțipărea gingășie și bunătate de femeie, și cea mai nobilă bunătate de inimă.

Suferința stătea uimită la această privire; de-odată se ridică doi ochi frumoși ca azurul cerului, o privise cu liniște, și o voce dulce, melodiosă îi zise:

„Vin-o numai în lăuntru, fiica mea, de mult aștept după tine“!

Suprinsă întră Suferința; așa o voce încă nu mai auzise. De-odată o îmbrățișează două mîni delicate, a fost luată în brațe și sărutată și admirabila femeie îi zise:

„Dragă Suferință! Tu trebuia să mă găsești! Eu nu am putut să te caut, pentru-că eu nu vin nechemată. Eu sunt mama *Răbdarea* și stau aici, privesc, ascult și priveghez. Lacul îmi readuce vocea acelor care mă cheamă. Adese-ori am umblat și eu pe urma ta, durere însă, nu totdeauna“.

Cuta de pe frunte-i deveni mai adîncă. Suferința își ascundea capul la peptul mamei. „O vino întotdeauna cu mine“, se ruga blînd Suferința.

„Nu, copilă, îi răspunde *Răbdarea*, dacă mă veți chema, atunci voi merge, și dacă veți fi obosită atunci întră ear la mine; eu trebuie să scriu „cartea vieții“; aceasta 'mi dă mult de lucru“!

Sărmana mititică, Suferința rămase o noapte întreagă la mama înțeleaptă, și dimineața cu puteri noi plecă mai departe.

Satul e în floare, totul era senin, era vremea secerișului. Suferința vîzînd macul roșu și neghina albastră, se gîndea:

„Sărmanele de voi! Acuma s'au înțipit atît de vesele și luciți în fața soarelui, și că toate aceste, azi veți fi tălate!“

SERATA

„Reuniuni române de cîntări din Arad“.

Cei-ce-ș. aduc aminte de petrecerile obișnuite de mulți ani în Arad în seara de Sân Văsiu, spun, că nici-odată o petrecere n'a reușit încă așa, și cea de Mercuri seara.

Și nu știm, este oare semnul unei noi vieți mai calde, mai strânse și mai unite a societății române în Arad, ori numai întâmplarea e care a făcut succesul acesta peste așteptare. Una este însă sigur, că serata »Reuniunii române de cîntări din Arad« lasă amintiri cari nu se șerg iute.

Era abia ora 8, când deja sala destul de spațioasă dela otelul »Central« se umple mereu, mereu de public distins din Arad și jur. O cunună de dame și încânătoare domnișoare, ofereau o privești fermecătoare.

Orchestra lăutarilor noștri cu accentele duioase ale doinelor românești, întreaga și ajuta ilusia ca să te poarte prin alte lumi...

Puteau fi 9 și 1/4 când corul Reuniunii dirigit de dl *Trif Lugojan* a executat înțaiul punct din program cu însuflețitoarea cîntare: »Copii români, nepoții ai Romei«...

Au mai urmat două cîntări, dintre cari una a fost și bisată și s'a început apoi dansul.

Ar trebui poate să spunem ceva despre prestațiunea corului Reuniunii și din punctul de vedere artistic, ne oprește însă împrejurarea că și scriitorul acestor rînduri face parte din cor. Totuși, dacă manifestația publicului a fost sinceră, aplausele frenetice trebuiau să răsplătească nu numai silințele laudabile ci la tot cazul și rezultate artistice. La un moment, toate luminările s'au stîns, s'a făcut întunec, ... din întunec, din chaos, trebuia să răsară noul an.

Și a răsărit. Un vivat puternic l-a salutat. Felicitări generale și urări de bine multe și multe și-au poftit unii altora. Atâtea, încât a zecea parte dacă le va realiza anul ce vine, cred că l-ar mulțumi pe fiecare.

A citit apoi dl *Alexandru Aciu* o poezie ocașională, pentru care a fost viu aplaudat.

Am remarcat prezența următoarelor doamne și domnișoare:

În holda de grâu sta o fată voinică și frumoasă singurică și secera, secera, cu dibăcie și iuteală, ca trei bărbați. „Bună dimineața, palidă copila!“ o chemă glumind: „vină și-mi ajută“.

Și sărînd ușurel și veselă, pletele-i aurii îi atîrnau și se învîrteau la fiecare mișcare a ei; eară ochii ei albaștri luceau radiosi ca razele din soare. „Cine ești tu?“ întrebă surprinsă vîzînd pe Suferința cu ochii întunecați.

„Eu sunt Suferința și sunt menită să umblu dintr'un loc într'altul în veci. — Și cine ești tu?“

„Eu sunt *Munca*, nu vezi tu? nu vezi ce sănătoasă sunt și ce brate tari am?“ Și atunci a luat pe Suferința în brațe ca pe un copil, și rîde și cîntă, aleargă prin holde. Peste obrazul suferinței s'a pus o rumeneală trandafir și zice rîzînd:

„Vino cu mine! eu nu pot niciodată odihni și adese-ori sunt așa de obosită.“

„Aceasta nu se poate dragă *Sorioară!* căci eu trebuie să dorm pentru a fi ziua capabilă de lucru. Sunt însă în tot locul, și trebuie să rîd, însă privind în ochii tăi, mi-se înecă rîsul, durerea pătrunde înrînsu. Dacă însă mă veți chema, voi merge și apoi voi rămînea în urma ta, ca să înveslesc fețele triste lăsate în urma ta. A mers așa mai departe Suferința, de dimineața cu bruma și rouă, până 'n noapte, zi de zi, cutreerînd lumea.“

Răbdarea și *Munca* și'au ținut cuvîntul, și au fost sincere tovarăse ale Suferinței și adese-ori se întruneau eară în casa Mamei *Răbdare*, pe malul lacului și ceteau din cartea vieții sau scrieau într'ansa. Tradusă de: *Ifigenia*.

Din Arad: d-nele Hermina Lazar, L. Vuia, Maria Serb, Florica Serb, Elena Raicu, Lucreția Russu Șirianu, Elena Goldiș, Rubenescu, Dimitrescu, Eugenia Pop, Aurora Moldovan, Sofia Mihulin, Lazar, Luca, Miclea, Moldovan, Negru, Olariu, Barbu.

Din Mândruloc: D-na Milovan, din Vinga: d-na Cișmaș, din Nadăș: d-na Popovici, din Agris: d-na Motorea, din Giula Varșand: d-na Ardelean Machi, din Șiria: d-na Antonescu și d-na Dr. Raț, din Giula: d-na Dr. Mărcuș, din Covăsinț: d-na Cure.

Domnișoare surorile Cure, surori Dimitrescu, Valeria Lazar, surori Luca, surori Marșeu, Hortense Miclea, Elena Mihulin, Ana Neamț, Papp, Florica Popovici, Maria Popovici, Iulia Raicu, Augusta Rubenescu, Lola Serb, Sofia Tripon, Dora și Hermina Vuia.

„Transilvania“.

— E vorba de banca generală de asigurare mutuală din Sibiu, care este o instituție economică de mare folos în patria noastră, menită a feri averea și viața membrilor săi de stricăciunile elementare, de foc și de moarte, și cât se poate a-l înălța la o stare mai bună.

Cum ?

Multe-s necazurile, ce pot aduce stricăciune omului și familiei sale; nici unele însă nu sunt așa de năpraznice ca focul și ca moartea; nici unele nu vin așa pe neașteptate, și nu lasă în urma lor atâtea jale și strimtoare, ca aceste două: și totuși omul cu minte și înțelept, de și nu le poate încunajura cu desevirșire, se poate apăra de tristețe lor urmări.

Firește, singur nu e în stare; căci în zisa nemuritorului nostru poet Alexandri:

Unde-i unul nu-i putere
La nevoi și la durere,
Unde-s doi, puterea crește
Și dușmanul nu sporește.

Ca să scape deci oamenii de urmările rele ale focului și ale morții, ei s'au ortăcit și se ortăcesc neîntrerupt, se fac membri la banca de asigurare „Transilvania“, plătesc un mic premiu de asigurare, pentru casa de locuință, pentru hainele și mobilele din trînsă, pentru bucată din pod, din cămara și din clet, pentru grașd și pentru vitele din el, pentru coteț și pentru animalele, ce se scutesc într'însul și pentru nutrețul lor, — și — Doamne ferește, — să nu se întmple, să ardă; însă deacă și ard, toată paguba membrului se răsplatește până într'un filer; căci din puținul celor mulți s'a adunat și se adună o sumă mare, din care toate pagubele se pot acoperi. Dar numai pagubele; căci cine așteaptă dobîndă din pagubă, nu e om cu suflet curat.

Cel asigurat nu e așa tare bătut de soarte; căci se pe reculege cară; cară-și zidește casa la loc, și procură cele arse de nou, fără a fi avizat la n și ajutorul de cerșitor, cum pățesc cei-ce nu gîndesc și în asigurarea de ceva, fără de carot fi.

Mulți asigurate au ars și în decursul acestui an; dar cari și-iplătit premiul la termin, au fost toți despăgub: nici biserica din Macedonia lângă Ciacova n'ost scutită de furia turbată a focului chiar ad se renova, dintr'un muc aprins de sugaretărunecat de un muncitor nebăgător de seamă, and flacări, s'a mistuit cu desevirșire. Dar epitria a plătit premiul la termin, și banca Transilva a restituit paguba zidindu-se de nou.

Așa se poate apăra omul precugetat de nenorocirea, ce i-aputea să i-o aducă focul prin groaznicul său curs

Tocmai așa s'poate feri omul și de moarte. Deși nu ne putem apă vieța, totuși ne putem feri de urmările ei line de jale.

De exemplu: întemplă, de moare tatăl, care prin hărnicia s'a ținut cu îndestulare cinci prunci și soția. De ade să aducă acuma biata femoe pentru atăția hăncare, vestminte și iarna căldură.

Și chiar dacă: câștiga mama prin muncă afară de casă, cine grijește pe micuții abia dela 1—10 ani acasă? A n'ar fi silită biata mamă să se despartă de copilașii săi, împărțindu-i pe la unul și altul, abia pîndu-se susținea singură pe sine!

Dar' omul cu mte își ocrotește familia și după moarte.

Dacă dă din cășigul său 10—50 coroane ca premiu la an și se face membru la Transilvania, familia după moartea lui primește capitalul asigurat de o mie sau două de coroane, cu care mama crește copilașii și-i ocrotește pe lângă sine, până îi scoate la lume ca să se poată susținea singuri.

Alt exemplu și mai trist se arată de multe ori cu privilegiul morții. Cei vii n'au cu ce îngropa pe cel mort.

Banii se cer pe sicriu și pe multe alte trebuinte mărunte la așa întemplare; se recere stola unde? Cine dă omului sêrac în pripă? Care are ce vinde, vinde și vaca cu lapte și lasă casa svintată; vinde ce are cu cât cu atât, dacă are; dacă n'are bagă vrînd nevrînd în zece lipse noaue, dar' se bagă, că n'are încăt; ba dacă e silă de tot mare se roagă de toți să-l facă în credință; ear' dacă nu poate plăti, rămâne de rușine și creditorii de pagubă.

Au încercat multe comune să se asocieze în societăți de înmormântare și e bine unde se

pot înființa, însă acolo, unde astfel de societăți nu există, zace în interesul publicului ca preoții și învățătorii să-l lumineze pe fiecare a-și asigura la Transilvania suma de lipsă pentru speșele de înmormântare, cu care să poată eși în mod cinstit din lumea aceasta.

Am zis, că Transilvania înalță pe membrii săi la o stare mai bună.

D. e.: tinerii părinți, cari foarte mult iubesc pe fetița lor nou-născută, doresc ca la vârsta ei de căsătorie să se înalțe la o treaptă socială mai bună, măritându-o după un bărbat mai ales, într'o casă mai de frunte și neștiind, că putea-vor aduna atâtea avere, din care să-i facă zestrea cerută pentru așa scop, îi asigură fetiței îndată după naștere un capital de 2—3 mii de coroane plătind a măsurat sumei un premiu bagatel pe an, și când e fata de 16, 18 ori 20 ani, institutul îi plătește capitalul asigurat, și dînsa-și face mai ușor norocul. Chiar de s'ar întempla, să moară tata în restimpul anilor de asigurare, institutul plătește la termin capitalul asigurat, fără să se mai plătească premiul după reposarea părintelui.

Astfel de zestre le prinde bine și feciorașilor la aranjarea de ateliere, cumpărare de pământ, întreprinderi de negoțatorii ș. a. la timpul când au să fie de sine stătători.

Alt exemplu. La bătrânețe e greu de câștigat și tinerul înțelept intrând în viața practică, își asigură un capital de 5 ori 10 mii de coroane, care să i-se plătească după 20 de ani. Dînsul plătește după tariful la an 2—4 sute de coroane premii, și la termin își primește capitalul. Ba după tariful XIX mai capetă și o poliță gratuită, ca după moartea lui urmașii încă să mai capete odată aceeași sumă, ceea-ce multora nici nu le vine a crede; însă în fapt este așa.

Apoi sunt cambinate tarife după oșebite întreprurări ale vieții omenești, toate menite a risipi lipsele și neajunsurile dintre oameni, spre a-i feriei.

Acvistorii, ce îndeamnă la asigurare, sunt trimiși la îndemâna publicului, ca esplicându-i, acesta să-și poată alege, ce crede, că este mai bun pentru trebuintele și pentru referințele sale, tot așa și agenții locali și cercuali.

„Transilvania“ e reprezentată mai în toate comunele din patrie, locuite de români, și poporul poate fi cu toată încrederea față de dînsa și de organele ei, între cari sunt bărbați cinstiți, muncitori și de omenie, cari îngrijesc afacerile ei cu pricepere și conștiință.

E bine, ca în santele sêrbători, să ne înălțăm gîndirea și asupra sorților vieții, dîndu-ne înșine prilej de primire a darurilor lui D-zeu, răs-pîndite între noi, ca să înaintăm în cele materiale, acestea fiind pedestaul idealilor.

Uramitură de dubă

Hei feciori, feciori
Stare și ascultare
Sătul de pită
Cu carne friptă
De cocoš
Din genunchii 'n jos.
Hei feciori, feciori
De când voi ați colindat,
Gazda bine s'a purtat,
De o lună, de o săptămână,
Mai vîrtos de azi de o zi bună
C'un dar mîndru și frumos,
Ca pelița lui Christos.
Cum se vede în cîste mășil.
Gazda bine a priceput
Alduiască-l D-zeu,
A prins doispre-zeca junci
Cu coarnele lungi,
Ciocoroș bocoroș
Cu carnelen ochi întorși,
La pîr aurii
La picioare potcoviți
Cu potcoave de oțel
Și cu cuie de fer.
Se duce în câmpu lui Rusalim
Brazda brazdă neagră
Revarsă grîu roșu;
Ploaie ploie

Grîu rêsare,
Soarele luce
Grîu se cîce.
Gazda bine pricepe
Alduiască-l D-zeu,
Că se duce în tîrg
Ș'a aduse două fetițe
Cu cărlimbițe.
Cu dinții ca la veveriță,
A tăiet grîu prin genunchi
Și-l făcu mînunchi;
Aduce doi schiop
Face grîu snop:
Aduce doi orbi
Face grîu stog,
In o față mare
La o dungă de arie.
Gazda bine pricepe
Alduiască-l D-zeu
Și mult se gînde
Că improptiva stogu din sus,
Să nu se 'mburde'n jos?
O impropti-l a din jos
Să nu se 'mburde'n sus?
El bine pricepe
Să impropte stogu din sus
Să nu se 'mburde'n jos,
Gazda bine pricepe
Alduiască-l D-zeu;
Nu ne aduce stogu cu totu,

Că de ne aduce stogu cu totu
In paie ne vut împedeca
Pleve ne vut orbi
Intre noi nici un bine nu vut fi.
El se duce după bade Mihăoc
Și după bade Căvriloc.
El vin cu două lemne
Hodolemne,
Cu grumazi de pele
Ca val de ele,
Cine le face
In ochi și le bage.
Lemnele hodolemnele
Făce ciocoro, bocoro,
Dar boalele țira-bira, țira-bira.
Gazda bine pricepe
Alduiască-l D-zeu,
Că puse scara la pod
Ne scoborî un porc de ciont.
El nu ne scoborî porcu cu totu,
Că de ne va scoborî porcu cu totu;
Cu ciortu ne va jumuli
De noi nici un bine nu va fi,
Cu coada ne va vișca
La dracu ne arunca,
Gazda bine pricepe
Alduiască-l D-zeu,
C'a prins el caii la cociuță
Se duse la Huedin
După o bute de vin.

LUPTA DELA DEJ.

La împreunarea Someșului mare cu Someșul mic este așezat orașul Dej cu aproape 10.000 loc. în partea cea mai mare Unguri, ovrei și armeni. Este capitala comitatului Solnoc-Dobâca, care pe un teritoriu de 5150 chm. □ numără 220.000 locuitori. Din aceștia sunt Români *una sută optzeci de mil.* Solnoc-Dobâca este deci un comitat aproape curat românesc. Cu toate acestea în congregația acestui comitat până în ziua de 11 Ianuarie 1904 n., precum ne aducem aminte, nu s'a aflat Român, care să aibă curagiul a vorbi românește. Elementul românesc de aici a fost până acum cu totul ignorat în viața oficială a comitatului și pe toate terenele s'a înstăpânit hegemonia feudală, așa pe cum se pomenise din moși din strămoși, dela anul 1437, de când în urma răscoalei dela Olpret masele românești fuseseră cu totul aruncate pradă dominațiunii înjgebate prin uniunea celor trei națiuni (unio trium nationum). Pe 11 l. c. a fost convocată aproape în taină congregația acestui comitat pentru instalarea noului comite suprem, contele Paul Bethien. Tot cu aceasta ocaziune fusese pusă la ordinea zilei și parentarea fostului comite Désy. Din partea Românilor activitatea acestuia avea să fie aprefiată de avocatul Dr. Teodor Mihali, ear noul fișpan era să fie bineventat de Dr. Alexandru Vajda, medic și mare proprietar în Olpret. Amândoi aveau mandatul ca să vorbească românește ca reprezentanți ai partidului național român.

D'abia pronunță însă Dr. Mihali câte-va cuvinte în dulcea și sonoră limbă românească. Ungurii ca mușcați de șarpe începură să strige: »Jos cu el! »Afară cu el! Dr. Mihali însă aclamat și spriginit de mândra și compacta ceată de Români și de sigur pregătit la sgomotul ridicat de șovinisti, nu se lasă intimidat și urmă înaintea cu vorba românească. În curînd se produse o mare invălmășeală, peste care însă copleșitor se ridică protestele energice ale fruntașilor și poporului român, ce veniseră la adunare. În

fine președintele se văzu lîit să ia dela ordinea zilei punctul prim în programul adunării. Și astfel fostul fișpan Désy s'a despărțit de scaunul său fără picniutele tămăeri ale clicei heghemone și așa zicînd huiduit de poporul românesc, căia îl fusese domnear nu părinte.

Își poate închipui oțcine poziția grofului Paul Bethien, care trise să primească închinăciunile congregației în fața celor întemplate! Își închipuise, și are să guverneze pașalicul lui Bánffy. Și iată, nici nu-și puse bine piciorul pe pământul comitatului, o cumplită furtună se ață: Români celui mai amorțit comitat s'autrezit la viață și deodată cu dreptul cel șump al limbii lor, ei strigă după domnia dplînă a legii și a dreptății. Pentru evitarea scandalului și ca să scape de strasnica ecțiune ce avea să i-o spună pe românește Dr. Vajda, noul fișpan fu de asemenea sît să abzică de toate vorbirile de bineventare.

Ziua de 11 Ianuarie 1904 este un eveniment de mare importanță nu numai în viața poporului român în comitatul Solnoc-Dobâca, ci peste tot în luptele naționale ale noastre, ale Românilor din regatul ungar. Lupta din sala comitatului din Dej au pornit-o fruntașii nostri în acolo în numele limbii românești, pe care o vorbesc 180.000 suflete din acel comita. Constatăm cu bucurie că românismul a eșit biruitor în lupta aceasta și bravilor conducători dela Dej le trimitem salutul vesel al tuturor Românilor.

Trei eroi.

Englezii cari, după cuvintele asigurătoare ale ziarelor conservatoare, caută să se multomească cu gândul că Irlandezii se resemnează să fie supuși englezii și încep chiar a fi mândri de măreția imperiului britanic, au trebuit să încerce crude decepțiuni din cauza imensei demonstrațiuni ce a avut loc la 27 Noemvrie în Manchester.

A fost una din cele mai impozante manifestațiuni, cari s'au văzut vr'o dată în Anglia. Prin număr și prin entuziasm, îi aduce aminte de marele meetinguri din vremea când Parnell știuse

să ridice nădejdea unei soluțiuni pacifice a cesțiunii irlandeze și când strigătul Home Rule se auzea în lumea întreagă. Ea întrunea într'același elan patriotic figurile întunecate a le minierilor din Durham, corpurile uriașe a le lucrătorilor fondierilor din Lancashire și capetele fine a le artiștilor care pictează porcelanurile din Staffordshire, căci, în toate industriile unde trebuie multă putere fizică, și'ntr'acele în care gustul artistic e de rigoare, Englezii sunt nevoiți ca să recurgă la Celți.

Toți lucrătorii exilați din verdea lor patrie se adun și se înfrățesc ca altă-dată dar, asemănarea cu meetingurile lui Parnell a încetat.

Adunarea aceasta uriașă a Irlandezilor, compusă din mai mult de o sută de mil de persoane, a fost convocată pentru a cinsti memoria a trei capi spânzurați de Englezii la Manchester în 1867 și cea d'întăiu peatră a monumentului pe care Irlandezii l'au ridicat în onoarea lor, a fost pusă de bătrânul căpitan Stephens, marele șef și organizator al mișcării revoluționare a lucrătorilor din 1867. Suntem departe de vremurile în care se făcea apel la justiția poporului englez; Irlanda a înțeles că e nefolositor să mai apeleze la dînsul; în acest mare meeting din Manchester, oratorii n'au pronunțat numele oamenilor de Stat englez de cât pentru a provoca strigătele de blestem ale mulțimii.

Dar dînșii au vorbit despre Franța și atunci toată adunarea aceasta vastă s'a ridicat până la un singur om și mai multe minute de a rîndul, ea a aplaudat națiunea aceasta amică, sora aceasta mai mare, pentru că Anglia continuă să guverneze Irlanda, contra voinții poporului, au spus mai mulți oratori aprobați de multime, în cazul când s'ar angaja într'un războiu european, ar fi de datoria unui bun patriot ca să se dea de partea dușmanilor ei, căci dușmanii Angliei sunt prietenii Irlandei.

În Franța, se cunoaște istoria celor trei lucrători, Alben, Larkin și O'Brien, al căror amintire mișcă și acuma pe compatrioții lor, și ni s'a părut că povestirea curajului lor va interesa pe cititori, gata să se entuziasmeze tot-deauna pentru acte generoase.

Se știe că marca mișcare revoluționară a irlandezilor în 1867 a fost nădușită și-a servit să îmbogățească numai istoria națională a noilor eroi, a noilor maestri.

În Septemvrie 1867, toată speranța unei reușite era perdată. Capii mișcării erau în închisoare sau în exil, regimentele engleze, unde soldații irlandezi erau bănuși că au fost înfeodați la armata revoluționarilor, au fost trimiși în Indiș sau în coloniile îndepărtate, unde nu puteau face

Când fu pela Luguzêu
Pela locu cel rău,
Pe un dîmb ascuțit
Ca tingle la cuțit
Gazda nu știe
Alduiască-l D-zeu,
Că pedeca-va caii fiți caii
O cociuță fițcuță?
El întrebă pe slugă ce să facă?
Sluga zice:
Ascultă stăpâne de mine
Cu tine nu va fi nici un bine!
Impedecă caii, fiți caii
Că dacă nu me caii fiți caii
Nu me nici cociuța fițcuța.
Gazda ascultă și an dăluiesc,
Dar când caii fiți caii
Peste cociuța fițcuță,
Când cociuța fițcuță
Peste caii fiți caii.
D-zeu tresne,
Bute plesne:
Din funduri,
Bunduri,
Din doage
Birloage,
Din cercuri
Bercuri.
Gheorghită,
Bun de credință.

Fara după un grun
Vede că nu-î lucru bun
Să țipă cu căciulița
Și ne apucă și nouă atitița.
Alduiască-l D-zeu
Că nici asta n'o tăgăduște de noi.

Aceasta uramitură se rosteste de unul dintre feciorii, cari umblă cu duba, în dată-ca gată de colindat.

Chiuțuri.

Cum nu-î Binșu oraș mare
Nici o fată drăguț n'are,
Iară Câmpu-î sat micuț
Toată fata-î cu drăguț.
Frunză verde roșioară
Toate babele să moară
Numai una se'ndură
Că mai ține un dinte 'n gură.

Trecut-or trei zile 'n post
De când la mândra n'am fost,
Ș'or mai trece trei de dulce
Până la mândra m'oi duce.

Eu cunosc pe nana me
Pe drum că poei vede,
C'o cuprinde zadie
De trei-ori pe după ea.

Haida mândră să te joc
Deie-ți D-zeu noroc,
Și mă-neta sănătate
Mândră te-a făcut la spate.
Te-a făcut în sărbători
Să fii dragă la feciori.
Vecinu cu fata mândră
D-zeu casa i-o-aprindă,
Da casa și piața
De ce nu'mi dede fata.
Batât-te focu d'urit
Noapte a fost nu te-am văit (văzut)
Da amu-î ziua, și te ved
Cu tine musai să șed.
Crește pădure și te'n deasă
Numai de casă'mi lasă,
Ș'o țiră de telecheaș
Să'mi samăn ole de tunchiu,
Să sepe ș'a me muiere
Ostănită de ședere.
Bună-î muiere, bună me
Pune pânza când se pune
Ș'o țese mîncând pe prune,
Ș'o pune după casă
Căți-vor trece toți să țasă.
Ș'o pune în virfu șurii
Țes-'o mama pădurii.
Câmp, 11 Ianuarie 1904 st n.
George M Popa Teaha,
student.

nimica pentru Irlanda, Englezii au triumfat, insultând pe învinși, după cum li-i obiceiul.

În momentul acesta de descurajare o mână de Irlandezi hotărâți a smuls din mâinele dușmanului lor, chiar în Anglia, doi ofițeri, pe căpitanul Deasey și colonelul Kelly.

La 18 Septembrie, acești doi prizonieri fură duși dinaintea magistraților Manchesterului; dară, din cauza importanței lui politice, procesul a fost amânat. Magistrații au recomandat o supraveghere specială pentru prizonieri și numărul paznicilor cari întovărășeau trăsura a fost sporit; cinci polițiști stau pe capră, doi pe scări, unul înăuntru, și alții îl urmau într'un furgon.

Când convoiul de prizonieri a trecut podul drumului de fier ce străbate Gyd-Road-ul, un om s'a aruncat înaintea cailor și a culcat la pământ pe unul dintr'înșii cu o lovitură de revolver. În același timp, vr'o treizeci de oameni înarmați au înconjurat trăsura, polițiștii, surprinși, au fugit care încotro, lucrătorii, cu ciomege și topoare, au încercat să deschidă ușa legată în fiare a trăsurii, dară ea a resistat, și polițiștii s'au întors urmați de o mare mulțime.

Atunci, vr'o douăzeci din lucrători, cu revolvele în mână, au ținut pe polițiști și mulțime la distanță, pe când ceilalți munceau ca să scape pe prizonieri.

— Deschide, ori zdrobim ușa, au strigat polițiștilor din năuntru; aceștia au refuzat, ei au tras focul prin geamuri.

Polițistul a căzut mort; atunci, unul din prizonieri a luat cheile gardianului și a deschis.

Într'o clipă, ușa a doua pe care o țineau închisă colonelul Kelly și căpitanul Deasey, a fost deschisă și prizonierii liberați din lanțurile lor.

După aceea, au dispărut, întovărășiți de câțiva din salvatori, pe când ceilalți tovarăși țineau poliția la distanță. Mulți dintr'înșii au fost arestați și crunt bătuți de mulțimea infuriată. Cei arestați au fost duși la închisoarea din Manchester plini de sânge și de răni pe cari le au primit în lupta cu polițiștii.

Furia Englezilor a fost fără de margini. Cum putuse fi cu puțință? O mână de Irlandezi îndrăsnise să înfrângă legile lor într'un oraș englez!

Tipăte de răsunare contra răsvrătiților se auzeau din toate părțile.

Procesele cari au avut loc au fost derizorii; în fața flagrantei nedreptăți a judecătorilor, avocatul prizonierilor, un englez, a protestat refuzând să mai pledeze.

La 28 Octombrie, Allen, Sarkin, O'Brien, Maguire și Condon au fost condamnați la spânzurătoare; prizonierii au ascultat verdictul în cea mai mare liniște; la sfârșit au strigat într'un glas: „Trăiască Irlanda! Dumnezeu să scape Irlanda!“! Cuvintele lor au fost repetate de atunci ori de câte ori avea ocaziunea. Condon era un cetățean american, guvernul său intervenise în favoarea lui; și s'a dovedit într'un chip absolut că Maguire nu fusese aproape de locul de salvare; cei doi din urmă au fost grațiați.

La 22 Noembrie 1867, Manchesterul avea aspectul unui oraș asediat, regimente de soldați ocupau toate punctele strategice ale orașului, forțele polițienești se preumblau pe toate stradele.

În jurul închisorilor o mare mulțime de englezi — cânta God save the Queen și Rule Britania (Dumnezeu să apere pe regina, trăiască Britania); mulțimea a stat până noaptea târziu pe stade, cântând și jucând, în așteptarea morții Irlandezilor. La 23 Noembrie, dimineața era întunecată și rece. Mândri, cei trei eroi, Allen, Lakin și O'Brien, s'au ureat pe eșafod. Ei s'au îmbrățișat; după aceea, când frîghia a început să le strângă gâtul, au strigat privind mulțimea care urla: Dumnezeu să scape Irlanda! God save Ireland!

S'a telegrafat în Irlanda:

„Corpurile celor trei asasinii Irlandezi au fost îngropate de vii într'un loc nesfânt“.

La fie-care 23 Noembrie toată Irlanda sărbătorește moartea celor trei eroi.

Din străinătate

Alegere de president în Camera Franceză. Paris, 13 Ian. Camera a ținut azi prima ședință din anul 1904. Au asistat foarte mulți la ședință. După deschiderea ședinței s'a început alegerea noului președinte. A fost ales *Brisson* cu 257 voturi,

pe când contracandidatul *Bertrand* nu a primit decât 219. Deice-președinte a fost ales *Etienne* cu 405 voturi. *Lacroy* a obținut 265, *Greville-Rehe* 255 și *Guillain* 254 voturi. *Jaerès* a izut, neprimind decât 199 de voturi.

Curtea principului Bulgariei. Sofia, 13 Ian. Principele Ferdinand al Bulgariei și-a schimbat personal curții începând dela marschall, până la cedin urmă lacheu, înlocuind pe toți acești cu oameni noi. Acest fapt a produs o toată țara mare senzație și nimeni nu îl tie cauza.

Sucesiunea de tron a Rusiei și tulburările din Kișinev. Ziarul berlinez „Welt am Montag“ scrie următoarele despre adevărata cauză a tulburărilor din Kișinev, (Basarabia): Eacru știut că părechea imperială a Rusiei n are nici un băiat, care apoi să moștenească tronul Rusiei. Pentru aceasta părechia împărătească și-a pus de gând, să schimbe ordinea moștenirii de tron voind să facă țarină pe una dintre princese. Au și îndennat pe clasele de mai jos, ca să trimeată deputații, cari să ceară dela casa Romanov să își schimbe ordinea succesiunii de tron, pentru a putea domni și femei. Deputațiile ar fi arătat lucrurile bune ce s'au făcut sub domnia țarinelor, precum au fost Caterina II și Elisabeta. Deputațiile au fost și gata și chiar s'au fotografiat, când a venit știrea despre tulburările dela Chișinev, ceea-ce a împedecat toate planurile țarului. Partida adevăratului moștenitor, marele duce al Rusiei, a împedecat planurile țarului trimițând la Chișinev jendarmi, cari au cauzat marile vărsări de sânge. Astfel planurile țarului pe un timp a fost zădărnice.

Retragerea ministrului de interne al Rusiei. Marele ziar din Berlin „Localanzeiger“ primește o telegramă din St. Petersburg, care anunță, că tot puternicul ministru de interne al Rusiei, Plehve, a cerut concediu de un an dela țarul, pretextând, că sănătatea lui zdruncinată cere odihnă. Țarul i-a acordat concediul și Plehve a și plecat în străinătate pentru restaurarea sănătății, ceea-ce e un semn al retragerii definitive al atot puternicului ministru. Plehve a recomandat guvernului de locuitor pe generalul Waht, care i-a fost totdeauna mâna dreaptă la afacerile ministeriale. Știrea despre disgrăzierea lui Plehve a produs mare senzație.

A 15-a adunare generală a „Reuniunii române agricole din Sibiiu.“

Adunarea din est an Reuniunea și-a ținut-o Duminecă la 27 Decembrie a. e. în comuna Săcel (lângă Seliște.) Din aceasta cauză fruntașii din Săcel facut-au tot, ca pentru cinstea dată comunei lor, cu cinstă și cu recunoștință se răspundă.

Comitetul central al Reuniunii la aceasta adunare reprezentat a fost prin presidentul D. Comșa, secretarul Vic. Tordășianu din Sibiiu și prin membrul din comitet dl Ioan Popescu, proprietar în Sibiel. La sosirea trenului de către Sibiiu, reprezentanții Reuniunii au fost întâmpinați de fruntașii comunei, în numele cărora notarul Valeriu Pop ține o frumoasă vorbire de bineven-tare, căruia îi răspunde presidentul D. Comșa.

Dela gară ne am dus apoi cu toții la sfânta biserică tixită de credincioșii comunei și de fruntașii sosiți din comunele învecinate. La finea serviciului divin parochul A. Fulcuș vestește obștea, că comuna, Săcel are astăzi rara fericire

de-a primi în sinul seu pe cărmacii unui așezământ anume întemeiat pentru economi, cărmaci, cari nu cruță nici timp, nici osteneală, când vorba este de-a sări în ajutorul plugarului nostru destul de înapoiat în multe privințe. De încheiere sfinția sa roagă pe credincioși să nu întârzie a lua parte la adunarea, ce se va ține la orele 11 a. m. în marea sală a școlii.

Intruniți în școală bărbați, femei și copii de școală, presidentul Comșa arată lucrările mai de căpetenie ale Reuniunii în timpul de 15 ani, de când un mănunchi de bărbați cu durere cătră neam, ființă au dat acestui așezământ folositor, care chemare are să lucreze pentru bunăstarea și înflorirea țeranului nostru agricultor. Mulțumește pentru buna primire și, punând în vedere, că pe lângă obiectele ținătoare de adunarea generală propriu zisă, astăzi se va mai vorbi și despre lucruri de interes economic general, între cari și despre însemnătatea însoțirilor de credit sătești după sistemul „Raiffeisen“, — declară adunarea deschisă.

Secretarul Reuniunii, dl Vic. Tordășianu, făcând un reasumat din raportul general, tipărit și distribuit între cei prezenți, arată, că comitetul Reuniunii în anul 1902 s'a prezentat în 3 comune (Porcești, Mag și Nucet) la intruniri agricole, dintre cari în comuna Porcești s'a pus temeiul unui pomet pentru toți proprietarii de acolo; în Mag și Nucet s'a înființat câte o însoțire, de credit sistem Raiffeisen. Cea din Nucet s'a activat în a. e., ear' cea din Mag încă nu și-a înaintat actele spre înregistrarea firmei. În comuna Mohu comitetul a plantat în grădinile membrilor de-acolo câte un altoi măr pădul, dăruit de Reuniune; în comuna Pianulromân, comitetul a ținut cursul de altoit pomi și în fine în comuna Seliște s'a tractat pe larg chestia întemeierii școlii practice de economie de-acolo.

Raportul luat de adunare la cunoștință, în scopul censurării socotelilor s'a emis comisiunea constătoare din membrii Giurgiu, director școlar în Orlat, Bratu, dir. școl. în Tilișca, N. Iosif, inv. în Aciliu și V. Pop, notar în Săcel.

Înainte de-a-și termina comisiunea agendele sale, adunarea exprimă condolențe prin ridicare pentru decedații membri ai Reuniunii, i-a la cunoștință numirea membrului în comitet, a dlui Pant. Lucața, de vice-president în locul mult regretatului fost vice-president Dr. D. P. Barcianu și întregirea comitetului prin numirea dlui P. Draghits, prim-pretor, de membru în comitet. Conform punctului 3 și 4 din programul cuprins în convocător, presidentul Comșa ne vorbește despre cultura nutrețurilor măestrite (trifoiu, luteră, napl etc.), cari chismate sunt a ne îmbogăți și grajdarile și pungile.

Trecându-se la punctul privitor la însemnătatea „însoțirilor de credit sătești sistem Raiffeisen“, pentru care Săcelenii erau bine pregătiți dela intrunirea agricolă, ținută a. tr. în Mag, după-ce presidentul Comșa espune roadele, la care au ajuns însoțirile până aci alcătuite, apelează la fruntași să pună temeiul și în Săcel unei asemenea însoțiri. La acest obiect mai iau cuvântul învățătorul N. Iosif, cassar al însoțirii din Aciliu și secretarul V. Tordășianu, după ceia-ce fruntașii hotărăsc înființarea însoțirii, la care s'au înscris aproape 50 proprietari, cari s'au și declarat încă în cursul adunării de adunare generală constituantă. S'a ales president ai însoțirii not. Val. Pop, president al comitetului de supraveghere parochul A. Fulcuș, ear' în direcțiune și în consiliul de supraveghere aleși au fost tot fruntași unul ca unul. Cassar a fost proclamat marele proprietar Gligor Dancu cu proprietăți în Rusia, România și în comuna Săcel. Dinsul a oferit drept garanție un libel cu 10.000 cor. depunere la „Cassa de păstrare din Seliște.“ Pusă în astfel de mână soartea însoțirii din Săcel, ea va fi un mijloc de ridicarea morală și materială a Săcelenilor.

Bogatul banchet, început după orele 4. d. d.: nou privilegiu a fost de-a continua lucrările săvârșite în cursul adunării generale. Aci s'a vorbit despre chismarea, ce o are însoțirea, despre dragostea, ce trebuie să unească la împreună lucrare pe inteligentul și pe țeranul nostru, dacă vorba este ca lucrarea noastră roade să aducă. În cursul banchetului domnul Gligore Dancu se înscrie în șirul membrilor pe viață ai Reuniunii, solvind taxa de 80 cor., ear' alți fruntași primiți au fost în șirul membrilor ordinari.

Presă României despre noi.

„Voința Națională“ dela 13 Ianuarie n. scrie:

De sărbătorile Crăciunului, redacția „Tribunei Poporului“ din Arad și-a surprins cititorii cu un dar care, din mai multe puncte de vedere, poate fi considerat ca începutul unei nouă epoci în dezvoltarea publicisticii române de peste munți.

Înainte de toate este îmbucurător că un ziar românesc, în țară subjugată, a fost în stare să ofere cititorilor săi un număr de Crăciun, atât de voluminos și de variat, precum a făcut-o redacția ziarului din Arad. În adevăr, numărul său de Crăciunul cuprinde nu mai puțin de 24 pagini de cărți, afară de primul articol reprodus în Nr. nostru precedent, și de un foarte important studiu al d-lui Eugen Brode despre „hotarele românilor spre apus“, se cuprind o multime de articoli politici, literari și economici. Aproape întreg materialul acesta este scris sau tradus de tinerii scriitori de dincolo, ceea-ce denotă că nu numai publicul cititor și exigențele lui au crescut, dar și numărul celor ce se îndeletnicesc cu ziaristica este în creștere.

Cu acest număr, „Tribuna Poporului“ și-a schimbat și titlul, și anunță că în viitor va purta titlul și steagul „Tribunei“ care, după ce a fost 18 ani organul conducător în luptele naționale a Românilor din regatul Ungariei, și-a încetat precum știm, apariția în Sibiu.

Redacția din Arad este în dreptul ei să-și însușească titlul „Tribunei“, nu numai pentru că este hotărâtă să continue tradițiile politice și literare ale „Tribunei“ din Sibiu, din timpurile ei cele bune, nu numai pentru că susținătorii, întemeietorii și chiar scriitorii ei mai de frunte ai acesteia sunt astăzi grupați în jurul ei, dar au avut și au asupra „Tribunei“ un drept material la care nici-o dată n'au renunțat.

Acum că vechea „Tribună“ nu mai este cu atât mai mult în revine noiei „Tribune“ dreptul și datorința de a fi stegarul Românilor de peste munți în luptele naționale și politice.

În numărul său de Crăciun, „Tribuna“ astfel reînviată indică și direcția în care va fi înainte mergătoare în lupta pentru cauza română. Activitatea parlamentară și alianța tuturor naționalităților nemaghiare din Ungaria sunt programul său. Acest program nu este plâsmuit, în mod teoretic, în birourile redacției, ci este reflexul credincios al spiritului și sentimentului public al Românilor de dincolo. În adevăr, astăzi nu se mai îndoiește nimeni că toți Români de peste Munți, și în special toate elementele care constituiau țaria partidului național român în luptele eroice dintre anii 1890—95, sunt aderenți convinși și înflăcărați, atât ai activității parlamentare, cât și ai cooperării cu celelalte popoare asuprite, pentru elup-tarea egalei îndreptățiri și a emancipării naționale.

Inspirându-se astfel din sentimentul poporului, noua „Tribună“ dă dovadă că continuă în adevăr tradițiile vechei „Tribune“, pe când ea era condusă de adeverații tribuniști. Ear făcând așa, poate conta la succesele pe care le-a avut aceasta, atât din punct de vedere publicistic, cât și din cel politic. Astfel jertfele materiale ce și-a impus, mărindu-și formatul și introducând multe alte îmbunătățiri, îi vor și rebonificate, ceea-ce îi doresc toți Români de bine.

DIN ROMÂNIA.

Prânz diplomatic. Marți seară a avut loc la D. Președinte al consiliului și doamna Zoe D. Sturdza un prânz diplomatic.

Oaspeții d-nei și d-lui D. Sturdza au fost:

Exc. Sa Ministrul Italiei și d-na Marchisa Beccaria d'Incisa; Exc. Sa Kazim Bey, ministrul Turciei; dl ministru al domeniilor și d-na C. I. Stoicescu; d-nul Președinte al Senatului și d-na și d-șoara Aurelian; d-nul general Priboianu Mareșal al Curții, cu d-na Priboianu; d-nul de Callenberg, consilier al legățiunii austro-ungare, cu d-na; d-na Anna Al. Lahovary, soția ministrului țării la Constantinopol, cu d-șoara Lahovary; d-nul Maior Rosvadowski' atașat militar austro-ungar, cu d-na; d-nul general Coandă și d-na; d-nul Conte d'Arshot,

prim secretar al legății belgiene; d-nul de Mesaidow, secretar al legății rusești cu d-na; d-nul Catalani, secretar al legății italiene.

Alegere. Luni s' a făcut la Iași alegerea unui deputat la colegiul III.

Iată rezultatul:

Inscriși 794; voturi 632; anulate 2.

D. C. Stere, libei, a obținut 407 voturi și a fost proclamat ale

D. A. Bădărău, atacuzinist, a obținut 223 voturi.

Votarea s' a făcutu localul primăriei și a decurs în cea mai perbită liniște.

NOUĂȚI.

ARAD, 15 Ianuarie 1904.

— **In contra lui Ugron s' a pornit, în presa guvernamentală, o ștrașică și violentă campanie.** „Pester Lloyd“ scriind de abuzurile comise de Eremitis, face aluzie de ot transparentă la adresa lui Ugron, spunând că un pătat n' ar trebui să facă pe moralizator în Dietă. Organul guvernamental zice că r' ar trebui să se schimbe chiar regulamentul Dietei așa ca un deputat pus sub acuză pentru crima ordinare (ca și Ugron pentru eschrocherie!) a n' ai bă drept a vorbi până nu s' a terminat procesul.

Șirele acestea „Mgyar Szó“ le reproduce sub titlul „Gădele Sécuior“, arătând că Ugron a mâncat de pe spinarea lieților Sécui 600.000.

Cea mai violentă campanie se urmează însă în „Ujság“, noul organ tiszaișt. Aproape zilnic, pe mai multe coloane, acest ziar se ocupă de isprăvile lui Ugron, pe unele dovedindu-le ear pe altele simplu afirmându-le și spunând că totul poate dovedi.

Il vom vedea acum pe Ugron: va mai continua oare să facă multă vreme pe grozavul ori se va potoli, ca în schimb guvernul să-l lase și el în pace?!

— **Urmarea ademenirilor socialiștilor este în comuna Talpoș** — că de două zile au trimis în cut o companie de soldați. Deocamdata e notărit ca ostașii să stee acolo o lună. Se înțelege: pe socoteala satului.

Bieții săteni prostiți să facă de toate, eată, au d'aci încolo și mai mult de plătit. Socialiștii jidani din Budapesta, după vorba cărora s' au luat, de bună seama nu vor veni să le ajute cu ceva, ba din potrivă, se știe: pentru ori ce drum făcut și vorbire ce țin își cer plata nainte ear sătenii neștiutori dau și câte o coroană, crezând că acești înșelători o să isbutească a scoate drepturi de alegere și pământ pe seama sătenilor.

— **Răsvrășirea din Talpoș și notarul Ioan Selegean.** Referitor la răsvrășirea din Talpoș primim din izvor competent informațiunea, că într' adevăr poporul din Talpoș este apăsător de multe greutăți, din multe părți, plătește dări afară din cale grele, dar toate acestea greutăți le supoartă tot atât de greu și alți locuitori ai țării. Totuși cauza directă a răsvrășirii nu este această stare tristă a locuitorilor, ci exclusiv numai agitațiunea fără suflet a socialiștilor. Îndeosebi rectificăm știrea privitoare la notariul comunal Ioan Selegean, care absolut nu poate fi învinovățit pentru cele întemplate. Avem cea mai competentă informațiune, că notariul Ioan Selegean e unul dintre cei mai buni notari și a fost mai nainte învățătorul confesional român în aceeași comună. E om blând, muncitor, modest, să interesează mult de necasurile bietului popor, dar în cele mai multe cazuri — bine înțeles — nu-l poate ajuta și poporul atât de înapoiat în cunoașterea cauzelor adevărate, care pricinuesc suferințele sale, toate aceste suferințe le reduce la popa și la — notar. Nedreptate nimeni nu voim să-i facem și astfel rectificăm cele publicate într'un număr anterior la notariul din Talpoș.

— **Earăși duel american!** În zilele trecute s' a împușcat în Ersekújvár iuristul Misik Kálmán. El s' a despărțit foarte trist de cunoscuții lui din B.-Pesta și li-a spus, că este victima unui duel american și că ține de lucru desonorător, dacă ar șovăi să se 'npuște. La hotelul unde s' a găzduit în ziua când s' a împușcat, s' a găsit o scrisoare, care sună astfel:

„Ce-i mai ușor, a muri nu a trăi? A sosit timpul. Ți-ar plăcea să mai trăiești? Nu îți las însă viața! Știu, că nu ai uitat datul, dar țin de datorie, să-ți atrag atențiunea, că a sosit ziua fatală. Nu știi, dacă o mai iubești, eu încă da! Grăbește! Nu e decât o împușcătură. Nemo“.

Politia pe urma acesteia a pornit cercetarea, pentru a descoperi pe rivalul lui Misik.

— **Un sat care se scufundă.** Pe țărmul de Sud al Angliei în Hall Sand, un mic sat de pescari, încetul cu încetul se scufundă și dispăre. Azi majoritatea locuitorilor e avisată la ajutorul prietenilor, căci s' a scufundat pământul de sub picioarele lor, iar colibebe au fost luate de curentul mării.

Pe țărmul de Ost al Angliei acest fenomen al naturii nu e raritate; dar țărmul de Sud n' a fost încă bătut de Dumnezeu în modul acesta. Întemplantarea e simplă și tristă.

Când cu ani înainte de asta în Plymouth s' a zidit un dig nou, anteprenorul, anume John Jackson, cerut pământ de pe țărmul Hall-Sand. De oare-ce după lege toate țărmurile de peste hotar, pe cari din timp în timp le acopere apa mării, formează proprietatea erariului și autoritatea are dreptul să dispună liber de ele, guvernul a făcut și contract cu anteprenorul. Cu doi ani înainte de asta s' au terminat lucrările. În satul de pescari se restabilili liniștea. Dar la prima furtună de sud, locuitorii au observat cu groază, că valurile mării au rupt bucăți întregi din țărm.

— **Dela frații din America nu este săptămână să nu primim câte-o știre.** Și toți numai cu jale ne scriu, pentru-că și dacă unuia ori altuia îi merge mai bine și câștigă ceva, nu are nici o mulțumire, vându-se între străini, departe de părinți și de frați, ba unii emigrând singuri și lăsând acasă nevastă și copii, sunt cuprinși de dor încât își vine să plângă când citești cum se jeluiesc.

Și azi am primit o scrisoare dela Eftimie Stoicănescu, maestru, de naștere din Igrși (în Torontal). Numitul Român se află acum în St. Luis, America de Nord, unde va fi în anul viitor expoziție universală. Pe 17 pagini el ne scrie (în versuri cam slabe, dar bine simțite) pașaniile sale pe drum spre America și suferințele ce îndură acolo. Cam ce cuprind aceste versuri, cititorul își poate da seama dacă vom spune că începe:

„Auzit-am, auzit, auzit-am o minciună
„C' America-i țară bună.
„Frunză verde de sulcină,
„De un an nu-mi merge bine.
„Pe min' gândul m' a mâncat
„Ca să plec din al meu sat
„Să-mi las soție plângând
„Și copii amărând...“

După-ce descrie plecarea d' acasă, ajungerea la Brema și imbarcarea pe vapor, continuă:

„Tot așa o petrecurăm;
„Necăjind și amărând
„Până la mijloc de mare...
„Aici vaporu s' amburdat
„Și pe noi toți ne-a udat.
„Să ferească Dumnezeu
„Și pe dușmanu meu
„Să pătească-atâta rău.
„Și frunză verde de nucă
„Rău ni-am săturat de ducă...“

Și așa mai departe spune că bucuros s' ar fi întors, căci a trece Oceanul este împreunat cu așa suferințe, încât de bună seamă, ori-cât va fi păcătuț cine-va, după asemenea drum, toate i-se pot ierta.

Ne roagă apoi să facem versurile aceste cunoscute nevetei sale Florița din Șetin, prietenilor săi N. Geran Ludac, Constantin

Roșcău din Șeitin, Ion Crișan, Simeon Brândescu din Igrîș, — și să-i trimitem foaia și un călindar, că nu mai poate de dorul cărții românești.

— Il facem pe voie și să le fie acestea spre învăț altor frați Români, cari se gândesc să plece în America și căror fratele Stoicănescu le scrie:

„Fie pânea cât de rea,
„Tot mai bine în țeara mea!

— **Hymen.** Dl Ioan Crișianu, învățător în Socodor, s'a fidațat cu domnișoara Matilda Costina. Multe felicitări.

— **Biserica licitată.** Ziarul „Székelység“ din Murș-Oșorheiu scrie: O interesantă licitație a fost în zilele trecute în comuna Csej-Tófalva unde biserica greco-catolică a ajuns la licitație. Comuna bisericăscă d'abea se compunea din 30 credincioși și neputând plăti multele datorii, au vîndut biserica.

— **Rectificare.** La rescumpărările de Anul nou din Timișoara a ieșit greșit numele d-lui Alexandru Mihăuța, profesor în Timișoara, cee-ce rectificăm prin aceasta.

— **Nevastă vîndută.** Un tîrg interesant preocupă poliția din capitala Angliei. O femeie, anume Ana Gibson, care era cunoscută de frumsețea ei, nu a trăit bine cu bărbatul său și părăsindu-l s'a mutat la un măcelar, numit Theomas Grosford, căruia i-a plăcut într'atîta frumusețea femeie, în cât a voit s'o ia de nevastă. Când măcelarul auzi, că Ana are bărbat, zice: „Nu-i nimic. Mă voi duce la fostul tîu consoț, și îl ofer pentru tine 25 funți sterlingi. Dacă se va învoi la tîrg, îi voi da banii și noi vom fi liniștiți.“ Gibson a primit oferta și făcu contractul. În anul trecut apoi Grosford și Ana Gibson au apărut înaintea matriculantului, spunendu-i să îi cunune. Dar tot lucrul se descoperi și soții fură duși înaintea justiției. Cel doi culpabili își recunoscuseră fapta, ear procurorul intentă proces contra lor. — Dar aceste vînzări de neveste nu sunt tocmai rare în Anglia. Astfel în 1806 a fost chiar tîrg public pe piața orașului Hull.

— **Supt ghiată.** O scurtă telegramă din Berlin ne vestește, că Duminecă s'a întîmplat pe lacurile Havel și Wann o rupere de ghiată, a cărei victime au fost 60 oameni. Mulți însă au scăpat într'un mod miraculos. Intre cei scăpați este și un consilier la ministerul de justiție, cu soția și fata sa de 17 ani.

† **Andrei Balteș.** Despe trecerea la cele vecinice alui Andrei Balteș, familia a dat următorul necrolog: »*Andrei Balteșiu*, culegător de litere, fost redactor al »*Tribunei*,« împlinindu-și cu vîrf și îndesat datorița față de neam, după multe și grele suferințe, și-a dat nobilul sei suflet în mînile Creatorului, Duminecă în 10 Ianuarie n. 1904 la ora 1 din noapte în vîrstă de 44 ani. Rămășițele pămîntestii ale iubitului reposat se vor ridica dela casa mortuară a spitalului civil din loc Marți în 12 Ianuarie a. c. la orele 2 d. a. și se vor astruca spre vecinică odihnă în cimiteriul gr.-or. din suburbiul de jos (Poarta Turnului.) La această tristă solemnitate invită neconsolații. Sibiu, 10 Ianuarie 1904. Maria n. Luca, ca mamă. George și Dumitru, ca frați. Maria, Ana și Safta, ca surori. Odön Coșa, Nicolau Roșca, ca cumnați.

— **Extraordinar!** Cel mai estin și mai bun isvor de a se provedea cu tot felul — exclusiv prima calitate de bijuterii, articole de brilliant, lacămuri de argint în casete, precum și argint festiv și obiecte de donuri — prețuri strict solide, executare promptă, *pe lângă garanță* la juvalierul nostru de bun renume *Weinberger Ferencz*, piața Andrassy, în edificiul Hotelului Central.

Atelier propriu de prinul rang pentru reparatură. Telefon pentru oraș și comitat Nr. 439.

— **Rimely Károly**, episcopul din Besztercebánya, a murit în vîrstă de aproape 79 ani, lovit de apoplexie de inimă.

Cea mai nestricăcioasă cremă pentru înfrumusețarea tenului e crema de flori de liliac, un borcan costă 1 cor.

Pudră de flori de liliac cutie 1 cor.

Săpun de flori de liliac bucata 70 fil.

Pasta Iuno 2 cor.

Pudra Iuno 2 cor.

— **Mijloc sigur** contra durerilor de stomac, a sgîrciturilor și a catarurilor de stomac, contra boalelor învechite de stomac și contra lipsei poștei de mîncare, pe urină un mijloc sigur purgativ fără dureri: e ceaiul întăritor de stomac al farmacistului Kossuth. O cutie de probă 1 cor. 20 fil., o cutie de probă 2 cor.

— **Contra guturaiului, tusei, răgușelei, flegmei și a afecțiunilor laringilor** are un efect miraculos pastilele de pep. Senega. Se pot găsi în farmacia „Verg-Maria“ alui Kossuth, în Arad, Piața Boross-Beni 150 (casa Dengl)

— **Ceasornice de aur cu lanțuri** precum și alte diferite juvaere, coliere, nasturi de cravată etc poate nici când nu se bucură de mai mare trecere ca și în săptămîna Anului-Nou. Oricine, are de donat ceva, se silește a dona obiectul cel mai frumos și poate-se închipui mai frumos don, ca și un juvaer de gust, din aur, argint ori împodobit cu pietre scumpe. Cine vrea să aleagă frumoase obiecte de donuri, acela să cerceteze prăvălia de juvaerice alui *Weinberger Ferencz* din piața Andrassy, în edificiul hotelului central, acărui prăvălie oferă un întreg spectacol, și trece drept un muzeu de juvaere.

— **Serviciu bun** facem onorațiilor nostri abonenți și cetitori că acum, în pragul marilor sîrbători, îi facem atenți să-și provadă lipsele de vestimente bărbătești și pentru băeți, paltoane de iarnă și altele, din cel mai mare magazin de haine al Aradului, alui *Frank Leo*, pentru-că în acest magazin se pot căpăta hainele cele mai moderne, de croi și stoffe engleze în prețuri extra ordinar de ieftine. Magazinul lui *Frank Leo* este pe piața Andrassy Nr. 9 vis-a-vis de noua biserică a minoriților. Cine tîrguește, aici, economisează mulți bani.

POȘTA REDACȚIEI.

Berechiu. Am luat cunoștința de cele ce ne scrii că au pățit copiii cu Vifleimul în casa d-lui părinte. La foaie nu punem acum, că nu e bine să ne amărîm unii altora sîrbătorile.

Borlova Lista donatorilor e prea lungă; așa ceva numai în partea texabilă a ziarului se poate publica.

Bibliografie.

Istoriarele religioase morale sunt prima materie de religione în școalele elementare, ce pregătește școlarii începători pentru materia biblică și cea istorico-bisericăscă; în legătură cu sîrbătorile mari de peste an se propun elevilor începători și unele momente mai însemnate din viața lui Isus. Așa Nașterea, Botezul, Suferințele, Învierea și Înălțarea Domnului. Pe lângă aceasta apoi oare-cari rugăciuni ușoare, cântări liturgice și explicarea unor acte liturgice.

„*Moda Nouă*“, nr. 14, cu următorul sumar: *Cronica Modei, Norica* (nuvelă), *Pomul de Crăciun*, *Noaptea sfîntului Andrei* (poezie), *de Crăciun* (poezie), *Capela cea albă* (nuvelă), *Buna purtare în societate*. Ne-am despărțit (poezie), *Sfaturile de bucătărie*, *Glume*, *Cugetări despre dragoste*, *Ancheta „Modei Noi“* asupra corsetului, *Cu Moș-Ajunul* (nuvelă), *Poșta medicului*. *Docurile plutitoare*, *Jocuri*, *Șarade*, *Poșta Redacției*, etc. etc. Tipar gratuit: *Corsaj elegant* Prețul 20 bani Numărul.

Au apărut și se pot procura dela *Librăria diecesană* din Caransebeș:

1895 (urmare și sfîrșit) de T. Maiorescu. *Serbarea dela Putna* (urmare și sfîrșit) de I. Slavici. *Lydia partea II* (roman) de D. Zamfirescu. *Necesitatea de a se încuraja de către Statul Român anumite Industrii*. de C. Alimăneștianu. Răspuns la „*Întîmpinarea*“ D-lui Gr. G. Tocilescu de I. Bogdan. T. Duțescu-Duțu, *Considerațiuni critice asupra poeziei noastre populare* (dare de seamă). de G. Bogdan-Duică. *Comunicări mărunte și bibliografie*.

La Iași a apărut „*Cultura Română*“, revistă de pedagogie, științe și litere. Director profesorul universitar *I. Găvanescu*. Prețul abonamentului — pentru Românii d'acîi — 8 lei. O recomandăm învățătorilor noștri.

A apărut:

Raportul anual al societății academiei române „*Junimea*“ în Cernăuți pe al XXV au administrativ.

Am primit la Redacție următoarea cărți: „*Impresii de Călătorie la expozițiunea universală din Paris 1900*“ cu privire la artele grafice, de *G. Ionescu*. Se poate procura dela institutul de arte grafice *Carol Göbl*, București str. Doamnei 16. —

„*Extensiunea universitară și școalele populare* de *A. Nicolau*, lic. în drept și științe. București, Tip Th. Basilescu, str. Casărmii 89.

Eară din „*Biblioteca Nouă*“ a apărut Nrul 43—46: „*Din Istoria Banatului Severin*, partea III de *P. Drăgălina*. Caransebeș. Se poate procura la *Tipografia Diecesană*, prețul 1 cor. 12 fileră.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Imprumuturi de bani

mijlocește pe seama

comersanților de sine stătători,
meseriașilor

mai departe

funcționarilor și învățătorilor rurali.

Agentul *Găspăr Soma* în Arad Bocskai tér 3.
În scrisori să se pună și marcă pentru răspuns

Cumpărare de cafea.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că splendid și cu tot confortul arangiata

Cafea „Japonia“

din colțul străzii Szt.-László și a calei Archiducele Iosif am

cumpărat-o

și principala mea silință este, să satisfac încât numai e posibil pe oaspeții localului meu. În cafea mea se vor servi beuturi de cafea de prima calitate, rog prin urmare pe on. public să binevoiască a mă distinge cu prețiosul său sprigin

Cu distincă stimă

MOLNÁR ZSIGMOND,

80 4—4

cafegiu.

Editor și redactor responsabil: *Ioan Russu Șir ianu*.

Paltoane femeiești

STERN M. A.

Magazinul
Piața-Andrassy
vis-a-vis cu biserica Minoritor.

Asigurați contra grindinei: grâu, encuruz, secară, ovăz și toate plantele economice

Asigurați comitatul și orașul: case, bunuri, mobil, venituri, mărfuri

Agentura principală în
A BĂNCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALĂ SIBENE
„TRANSYLVANIA“
primesce oferte pentru asigurări din comitatele: *Arad, Bichă, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal* și la efectuarea pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fix, rente, zestre pentru fete, capital de întreprindere pentru factori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă de la 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întimplite;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reeviste ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, encuruz, ovăz, viță (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmel, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agentura noastră locale și cercuale mai în fleșce-care comună și direct prin

Agentura principală „Transsylvania“ în Arad
Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899. 498 — 156

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și to...

Premiat cu medalia cea mare de onoare la expoziția din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și de metal
a lui

Antoniu Novotny

în Timișoara-Fabrie.

Și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai adânc, mai lăptos, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton unui clopot de 408 klg. patent după sistemul vechiu.

Mal departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adăstare de fer bătut, — ca și spre turnarea de toace de metal.

Clopote la greutate de 300 klg. și mai jos se află todeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

1035 28—52

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, prevăzute cu adăstări de fer bătut, constanțe spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte îndată ce clopotele sunt bătute de o lătură prin ceea-ce sunt răsturnite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provezute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior.

ARAD, Strada Tabajdy Károly.
Ex-cata tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comenzile din loc și provincă se efectuează prompt și punctual. — Lucru bun și solid! Prețuri moderate! Serviciu punctual! 1045 64—

Diplomă de argint 1885. Budapesta.

Cel mai estin isvor de cumpărare
din Arad.

Juvaericele,
bucăți de aur și argint (frante)
bilete de amanet
cumpără pe bani gata cu prețurile
cele mai scumpe, sau le schimbă cu
alte obiecte. 1005 104—

Deutsch Izidor,
classornicar și juvaeriu
Arad, strada Templom.
— Telefon nr. 438. —

Telefon pentru comitat și oraș 471.

Pravalia nouă!
Următorul D-nei Ved. I. Sütő
E. URBAN
prăvălie și magazin de sticlă,
porțelan, lampe și
rame de tablouri.
67 12— **ARAD,**
Piața Libertății (Szabadság tér 20).
Casa contelui Nádasdy, colțul străzii
Forray.

Pe lângă prețuri moderate se
află de vânzare vase de porțelan,
pentru cafea, ceaiu; vase de la-
voir, obiecte de gală din majolika,
lampe de masă și pendante, tot
felul de obiecte de sticlă, obiecte de
cristal, colorate șel.

**Cadouri de crăciun și
anul-nou!**
Petrol de cristal,
litru 20 cr. (40 fl.).
Pravalia noua!

In atențiunea ziditorilor, a proprie-
tarilor de case și a chiriașilor!
978 39—50

Aveți grijă să vă atrage atenția asupra
**atelierului nostru de
lacatusi și reparaturi**
din ARAD, Boros Béni-tér Nr. 2,
unde executăm lucrurile în fier de lipsă la
zidiri, gratis la morminți și vetre practice
precum și tot felul de reparaturi de soiul
acesta, pe lângă prețuri foarte favorabile
garanție deplină.

Cu toată stima:
VANCSÓ și LANG,
Băstun de țigă și zidire.